

Voor uw nieuwe verkiezingsprogramma geven wij u graag punten ter inspiratie mee die wij en onze 55 [aangesloten lokale organisaties](#) belangrijk vinden, zodat we ook in de toekomst prettig kunnen wonen en werken in Flevoland. U bent vrij om deze punten (al dan niet in aangepaste vorm) op te nemen in uw programma. Als u vragen heeft of meer informatie nodig heeft, kunt u contact opnemen met ons via telefoonnummer 0320 253505 en info@nmfflevoland.nl. We staan u graag te woord.

Met vriendelijke groet,

Vera Dam
directeur Natuur en Milieufederatie Flevoland

Energie & Klimaat

5 punten

1) Besparen blijft nummer 1

Ondanks alle aandacht voor grootschalige zon- en wind projecten: energie besparen blijft op één. De energie die je niet nodig hebt, hoef je immers niet op te wekken.

Stimuleer groepen bewoners bij hun gezamenlijke inspanning om te besparen. Stel ondersteunende organisaties in staat hun werk goed te doen. Stimuleer als provincie regionale besparingscampagnes en ondersteun goed functionerende energieloketten, zoals het [Energieloket Flevoland](#). Zo komt aardgasloos wonen binnen handbereik.

2) Planologie in plaats van grondposities

Laat je als overheid niet sturen door ingenomen grondposities. Een goed ingepaste energievoorziening wordt niet bepaald door toevallige contracten, maar door gedegen provinciaal ruimtelijk en energie beleid.

Ga daarbij uit van het einddoel: energieneutraal in 2040 of 2050, haal daar de energiebesparing af (50% in 2050 moet haalbaar zijn) en faseer de restopgave. Geef deze fasering vervolgens vorm in de Regionale Energie Strategie (RES).

3. Goed ruimtelijk beleid

Stel een duidelijk ruimtelijk beleid voor zonneweides op waarin ruimte wordt gemaakt voor (lokale) initiatiefnemers onder een aantal voorwaarden: lokaal eigendom, participatieproces in planvorming, inpassing natuur en landschap en multifunctioneel ruimtegebruik.

Gebruik de zonneparken om biodiversiteit positief te beïnvloeden. De 'zonneladder' van de NMFF biedt hiervoor aanknopingspunten.

4) Maak lokaal eigendom mogelijk

Zorg dat zowel bij zon- als bij windprojecten lokaal eigendom wordt gestimuleerd. Streef naar 50% lokaal eigendom: een van de ambities uit het nieuwe Klimaat- en EnergieAkkoord (KEA). Eventueel vorm te geven via een eigen (coöperatief) ontwikkelfonds.

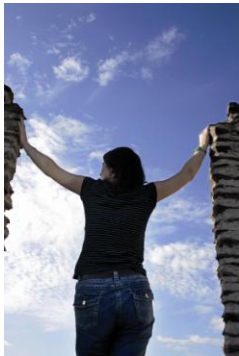
Draag er dan ook zorg voor dat de lokale gemeenschap in staat is om het eigenaarschap op zich te nemen: stimuleer lokale energiecoöperaties met geld, kennis en ontwikkel samen met hen nieuwe grootschalige duurzame energie projecten in een PPS constructie.

5) Geef de lokale gemeenschap zeggenschap

Zeggenschap bij de keuzes voor locatie, inpassing en participatie staat vrijwel garant voor acceptatie. Stimuleer dat door het inrichten van een goed participatieproces.

Richt een lokale klankbordgroep op en geef hen stem en adviesrecht. Faciliteer hen met kennis en kunde. Van Nimby naar OIIOI (Only if I own it).

Ruimte & Natuur

5 punten

1) Integraal werken leidt tot synergie

Doe ervaring op met integraal werken, ter voorbereiding op de mogelijkheden uit de Omgevingswet. Door slim verschillende opgaves met elkaar te combineren en gelijktijdig uit te voeren, worden plannen beter en kunnen leefbaarheid, landschap en natuur meeliften met andere grote projecten.

Het provinciaal apparaat hoort daar ook op voorbereid of aangepast te worden.

2) Provincie als ruimtelijke regisseur

Behoud als Provincie de regierol op het gebied van ruimtelijke ordening of pak deze weer stevig op. Zeker als het gaat om de afstemming van woningbouw, ontwikkeling van bedrijventerreinen, grootschalige recreatieve voorzieningen en de aanleg van wind- en zonneparken, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de 'zonneladder.'

3) Stimuleer ruimte voor initiatief

Geef initiatieven vanuit de gemeenschap meer ruimte door, naast het stellen van heldere kaders, deze vooral te faciliteren. Het Programma Nieuwe Natuur is hiervan een mooi voorbeeld.

4) De Flevolandse natuurgebieden zijn geen vuilnisbak

Door de centrale ligging en goede bereikbaarheid worden de Flevolandse natuurgebieden helaas vaak geteisterd door het illegaal dumpen van afval. Versterk de handhavingscapaciteit van de terreinbeherende organisaties om hier daadkrachtig tegen te kunnen optreden.

5) Natuur is uniek, maar kwetsbaar

De essentaksterfte heeft juist in Flevoland grote gevolgen, vanwege het grote areaal van deze boomsoort. De komende jaren zullen grote oppervlaktes geruimd en herplant moeten worden.

Neem als Provincie maatregelen zodat het herstel van deze percelen bijdraagt aan de biodiversiteit en een versterking geeft van de ecologische kwaliteit.

Circulaire Economie

5 punten

Samen voor een mooi en duurzaam Flevoland.

1) Stimuleer circulaire ketens op provinciaal niveau

Wij leven nu in een lineaire economie: de grondstoffen die we nodig hebben om te leven, komen grotendeels als afval in het milieu terecht, en is niet volhoudbaar. De uitdaging is om toe te werken naar een circulaire economie, waarin alle grondstoffen worden hergebruikt zonder verspilling en zonder waardeverlies.

Dit vraagt om het smeden van nieuwe allianties op provinciaal niveau. Neem een rol als aanjager en financier in pilotprojecten en creëer experimenteerruimte, met name gericht op samenwerking in de keten (ontwerper, producent, consument, verwerking).

2) Launching customer: 50% circulair inkopen in 2025

De provincie is bij uitstek geschikt als 'launching customer'. Hiermee stimuleert de provincie de vraag naar circulaire producten. Pak deze rol, zowel in projecten (infra) als eigen bedrijfsvoering. Kansen liggen bijvoorbeeld bij asfalt, wegen, infrastructurele kunstwerken, eigen gebouwen, verkeersborden en straatmeubilair. En bij de transformatie van bestaand vastgoed en gebieden.

Die opgave biedt concrete aanknopingspunten voor flexibel en demontabel bouwen, duurzaam demonteren en hoogwaardig hergebruik van bouwmaterialen.

3) Stimuleer werkgelegenheid en opleiding

Zorg voor voldoende gekwalificeerd en toegerust personeel voor de circulaire transitie, zoals onder meer in de bouwsector. Investeer in *human capital* (opleidingen) ten behoeve van (toekomstige) werkgelegenheid en voldoende menskracht.

4) Ondersteun en stimuleer initiatieven van onderop

Sluit ketens ten behoeve van circulair hergebruik van grondstoffen en vermindering gebruik van 'virgin materialen', zoals in de bouw.

Ondersteun regionale initiatieven op het vlak van hoogwaardige toepassing van lokaal/regionaal beschikbare grondstoffen/reststromen, zoals het omzetten van grassen naar isolatiemateriaal en toepassing van lokaal hout uit stadsbeheer voor de bouw.

5) Stimuleer bio-cascadering

Stimuleer de hoogwaardige toepassing van biomassa in de keten (bio-cascadering) en verwaarding van alle componenten van biomassa.

Organiseer de logistiek, opslag en transport. Faciliteer het bundelen van krachten, de technologische ontwikkeling en innovaties.

Wat doen de Natuur en Milieufederaties?

De Natuur en Milieufederaties werken aan groene, duurzame en klimaatbestendige provincies. Dat doen we niet alleen! Als netwerkorganisaties verbinden, stimuleren en ondersteunen we tienduizenden burgers, lokale organisaties en overheden om samen te werken aan duurzaamheid in heel Nederland.

Meer schone energie

We werken aan een Nederland dat draait op meer schone, lokale energie. En we zetten ons in voor energiebesparing, bij huur- en koopwoningen. Hiervoor werken we samen met partijen als Bouwend Nederland en de Woonbond. Mede dankzij onze energieservicepunten ontstaan er in Nederland steeds meer lokale energie initiatieven. Landelijk nu al zo'n 800! Wij ondersteunen deze met raad en daad, zodat zij sneller resultaten boeken voor energiebesparing en opwekking van schone energie.

Bescherming van natuur en landschap

Op regionaal en lokaal niveau beschermen wij ons typisch Nederlandse landschap van openheid, water en natuur door de ruimtelijke plannen van overheden te verbeteren, maar ook met eigen initiatieven. Zo stimuleren we natuur op braakliggende bouwterreinen, en werken we aan een duurzame landbouw met een gezonde bodem en gesloten kringlopen.

Verkleinen van onze voetafdruk

De Natuur- en Milieufederaties zetten zich in voor een circulaire economie die de voetafdruk per persoon verkleint en waarin duurzame energie en voedsel voor iedereen betaalbaar is. Per persoon hebben we op aarde ongeveer 4 voetbalvelden beschikbaar. De gemiddelde Nederlander gebruikt er wel 12. Met projecten, campagnes en lobby werken wij eraan om de Nederlandse voetafdruk te verkleinen.